

Macaafa Daani’el — Lakkoofsa Digidamii Tokko

Safaraatiin

Jeff Pippenger

2023-12-16

Nuti Isaayyaas boqonnaa digdamii torbaffaa keessa hojjechaa jirra; sababni isaas inni boqonnaawwan Isaayyaas itti aanan keessatti ibsamanaf haala qabatamaa kaa’a. Boqonnaawwan itti aanan sun bokkaa boodaa akka mala sirrii Macaafa Qulqulluu ta’e adda baasu. Malli sun, yeroo hubatamee hojii irra oolfamu, ergaa raajii kan yoo fudhatame muuxannoo isa wajjin wal-simu uumu mul’isa.

Fulbaana 11, 2001 irratti sirbi saba Waaqayyoo kan duraan kakuu keessa turanitti faarfamu—kan jechuun saba Adventistoota Guyyaa Torbaffaa—akka isaan saba Waaqayyoo ta’uu irraa darbatamaa jiraniitti ibsama; sababni isaas, firii Waaqayyoo iddoo dhaabaa wayinii Isaa irraa akka argamu yaade hin buusan. Sirbi sun hariiroo kakuu irratti hundaa’uu qaba ture; hariiroon kun iddoo dhaabaa wayinii Waaqayyoo dhaabeen akkasumas dhagaa gufachiisaa isaan bara 1863 tti didaniin bakka bu’ame. Isaan bara 1856 tti Laa’odiiqeyyaa ta’anii turan; waggoota torbaaf, jechuun “yeroo torbaaf,” yookaan guyyoota kuma lama dhibba shan digdamii, Waaqayyoo akka seenu barbaade; garuu isaan bara 1863 tti balbala Isatti cufan.

Bara Fulbaana 11, 2001 irraa eegalee, seera Dilbataa irratti guutummaatti afaan Isaa keessaa tufamuun isaanii dura, isaan tuuta-tuutaatti hidhamuudhaan walitti qabamaa jiru. Ergaan Fulbaana 11, 2001 irraa eegalee Adventizimii faarfamee himamuu qabu, ergaa Laa’odiiqeyyaa ti; inniis ergaa iddoo wayinii keessaa dhagaa gufachiisaa of keessaa qabuudha; dhagaan kunis warra dhagaa gatii guddaa sana “arguu” fi “dhandhamachuu” didan hundumaa ni caccabsa. Waadaan kutaa Isaayyaas keessatti Laa’odiiqeyyaanotaaf kenname, Adventistii kam iyyuu akeekkachiisa dhumaa kana fudhachuuf filatu “humna” Kiristoosiin “qabachuu” akka danda’u, “akkasumas” isaan Kiristoos wajjin “nagaa buusuu” akka danda’an, yeroo isaanii ammallee akka jirutti dha; mootummaa Kiristoos ammas isaan wajjin “nagaa buusuuf” fedhii qaba. Garuu iyya halkan walakkaatti dhaga’amutti, seera Dilbataa yeroo dhihoo keessatti dhufu sana dura xinnoo dura, carraan sun bara baraan ni dhumata.

Yeroo yeroo Fulbaana 11, 2001 irraa jalqabe keessatti Waaqayyoo warra “duraan uummata hin turre” ta’an, “lafaa gogaa keessaa hidda” ta’an, “hidda qabachuuf”, “daraaruu fi biqiluuf, akkasumas fuula addunyaa hunda ijaatiin guutuuf” waadaa gale. Wanti hidda Isseey daraaruu fi biqilchu rooba boodaa dha; jechuunis hiddi daraaruu fi biqiluuf jedhu raajii keessatti mallattoo ol kaafamu ta’uuf murtaa’eera, mallattoon sunis hidda Isseey dha.

Guyyaa Iyyesee ta’ee, kan akka mallattoo sabaaf dhaabbatu tokko ni jiraata; saboonni isatti ni dhufu; boqonnaan isaas ulfina qabeessa ni ta’a. Isaayyaas 11:10.

Roobni boodaa inni boodaa hidda Isseeyiin daraarsuudhaan baala baafachiisuu fi hiixachiisuu isaa Fulbaana 11, 2001 irraa eegalee, seerri Dilbataa inni dhihoo dhufu immoo hiddi sun ijaatiin

guutummaa lafaa ni guuta. Seerri Dilbataa Isaayaas boqonnaa digdamii-torba keessatti argamu seenaa adeemsaatiin mul'atu dha; seenaa kanaas kitaaba Daani'el keessatti boqonnaawwan tokko irraa hamma sadiitti akkasuma bakka bu'amee jira. Roobni boodaa inni boodaa yeroo saboonni aaraman Fulbaana 11, 2001 irratti, Islaamni balaa sadaffaa sana keessaa gadhiifamee achumaan immoo battalumatti ukkaamfamee turetti, facaasaa jalqabe.

“Jalqabni yeroo rakkinaa sanaa, asitti ibsame, yeroo dha'ichi sun dhangala'uun jalqabu hin agarsiisu; garuu yeroo gabaabaa tokko kan isaan dhangala'anii dura, yeroo Kiristoos mana qulqullummaa keessa jirutti agarsiisa. Yeroo sanatti, utuu hojii fayyinaa xumuramaa jiruu, rakkinni biyya lafaa irratti ni dhufa; saboonni ni aaru, ta'us hojii ergamaa sadaffaaf gufuu akka hin taaneef ni to'atamu. Yeroo sanatti 'roobni boodaa,' yookaan haaromsi mootummaa Gooftaa irraa dhufu, sagalee guddaa ergamaa sadaffaa humneessuuf ni dhufa, akkasumas qulqulloota yeroo dha'ichi dhumaa torban dhangala'u keessatti akka dhaabatan qopheessuuf.”
Early Writings, 85.

Keewwata kana keessatti Obboleettiin White fayyinni ammallee banaa ta'ee yeroo gabaabaa tokko akka jiru ibsaa jirti. “Yeroon dhiphinaa” isheen ilaalaa jirtu sun yeroo dhiphinaa guddaa, yeroo balballi araaraa guutummaatti cufamu jalqaburraa adda dha. Amantii Adventist keessatti innis sirriitti “yeroo dhiphinaa xinnaa” jedhamee waamama; kunis yeroo dhiphinaa guddaa Miikaa'el yeroo ka'u jalqabuu wajjin walitti dhufeenya qaba. “Yeroon dhiphinaa xinnaa” kun yeroo badiinni mootummaa seera Dilbataa dhihoo dhufuun jalqabu bakka bu'a; innis hamma balballi araaraa cufamutti itti fufa.

Seenaa Fulbaana 11, 2001 irraa kaasee hamma seera Dilbataatti jiru keessatti qulqulleessuun fi murtiin xumuraa Adventizimii yeroo roobni boodaa “facafamu”tti raawwatamaa akka jiru fakkeenyaan mul'ifameera. Yeroon sunis yeroo roobni boodaa, kan akkasumas “haaromsa” ta'e, akka “facafamaatti” jalqabu, garuu seera Dilbataatti hamma guutummaatti dhangala'uuttis itti fufu dha. Yeroo sana keessatti, yeroo Islaamni Wayyoo sadaffaatiin saboota aarsutti jalqabu, roobni boodaa bu'uu jalqaba; namoonni tokko tokko rooba boodaa ni hubatu, ni fudhatus; namoonni tokko tokko immoo rooba boodaa hin hubatan. Namoonni tokko tokko wanti tokko ta'aa akka jiru ni hubatu, garuu maal akka ta'e hin gahan; isa irrattis of qopheessu.

“Baay'een roobni duraa akka guddaadhaan isaan bira ga'u hin arganne. Faayidaa Waaqayyo akka kanaan isaaniif qopheesse hunda hin arganne. Hanqinni sun rooba boodaa tiin akka guutamu abdatu. Yommuu baay'inni ayyaanaa isa hunda caalu kennamu, isa simachuuf garaa isaanii banuu yaadu. Dogoggora sodaachisaa hojjechaa jiru. Hojii Waaqayyo ifa fi beekumsa Isaa kennuudhaan garaa namaa keessatti jalqabe sun yeroo hunda itti fufuu qaba. Namni hundinuu barbaachisummaa mataa isaa hubachuu qaba. Hafuurri keessa bulee akka jiraatuuf, garaan xuraawaa hundumaa irraa duwwaa ta'ee qulqulleeffamuu qaba. Bartoonni durii Guyyaa Phenxeqoosxee irratti Hafuura Qulqulluu dhangala'uun fudhachuuf cubbuu isaanii himachuu fi dhiisuu, kadhannaa cimaa, akkasumas of isaanii Waaqayyoof qulqulleessuudhaan qophaa'an. Hojiin inni wal fakkaatu, garuu sadarkaa guddaadhaan caalu, amma hojjetamuu qaba. Sana booda nama hojii hojjetuuf eebba sana kadhachuu qofaafi, Gooftaan hojii isa ilaalchisee akka guutu eeggachuu qofatu ture. Kan hojii sana jalqabe Waaqayyodha; hojii Isaas ni xumura; nama Yesus Kiristoos keessatti guutuu godha. Garuu ayyaana rooba duraatiin bakka buufame

dagachuun matumaa jiraachuu hin qabu. Warri ifa isaanii qabaniin jiraatan qofa ifa caalu ni argatu. Yoo nuti guyyaa guyyaadhaan mul'isa amaloota Kiristaanaa hojii irra oolan keessatti hin guddanne ta'e, mul'ata Hafuura Qulqulluu rooba boodaa keessatti hin hubannu. Inni garaa nu marsee jiran hundumaa irratti bu'aa jiraachuu danda'a; garuu nuti isa hin qalbeeffannu yookaan hin fudhannu." Testimonies to Ministers, 506, 507.

Roobni inni amma bu'aa jira, kanneen isa beekan kanaafis isa fudhatan jiru; akkasumas kanneen isa hin beekne, kanaafis isa hin fudhanne jiru. Roobni inni amma bu'aa kun akka fudhatamuuf beekamuu qaba. Roobni inni amma bu'aa kun muuxannoo qofa miti; inni ergaa tokkoon kan oomishamu muuxannoo dha; garuu ergaan sun immoo karaa sirrii isa dhaabu hojii irra oolchuun qofa fudhatamuu danda'a. Mala isa ergaa roobaa inni amma bu'aa dhaabu beekuu malee, barnoota raajii kan ka'uu fi kufaatii mootummaawwanii keessatti mul'atan, kan kitaabota Daani'elii fi Mul'ata keessatti ibsaman, hubachuun jechuun ni danda'ama akka hin danda'amneetti rakkisaa dha.

Addunyaatti ol kaafamu sun Isaayaasiin "hidda Issey" jedhamee beekama; boqonnaa digdamii-torbaffaa keessattis warri "Yaaqoob irraa dhufan" "hidda qabatu." Warri "hidda Issey" ta'anis achumatti "Israa'el" jedhamee ni ibsamu; isaanis warra jalqaba duraan daraaranii fi biqilan, ergasii immoo addunyaa guutuu ijaaniin guutanidha. Seeronni uumamaa seerota raajii hin faallessan, jechuunis Seera Kennaan inni uumamaa fi raajii lamaan isaanii uume tokkicha waan ta'eef. Biqilaan tokko ija baasuu isaa dura, duraan boqonnaa keessaa ba'uutu isaaf barbaachisa; kunis jalqaba biqiltuuwwan mul'ataniin, itti aansuudhaan immoo daraarotaatiin ragaa ba'a. Israa'el hafuuraa, inni "hidda Issey" ta'e, rooba dhangala'aa adeemsaatiin dabalaa deemu ni argata. Kunis "facaasuu" tokkoon jalqaba; yeroo addunyaan ija addunyaatti ol kaafameen dhiyaateen guutamtutti immoo gara dhangala'aa guutuutti ol ka'a.

Isaayyaas boqonnaa digdamii fi torba keessatti, jalqabni facaafamuu bokkaa yeroo ciilloonni "baqaqsanii biqilan"tti raawwatamu akka ta'etti ibsameera. Yeroo isaan jalqaba "baqaqsanii biqilan"tti, bokkaan sun "hammaan" akka dhangalaafamu adda baafamee ibsameera. "Hammaan, yeroo inni baqaqsanii biqilutti." Fulbaana 11, 2001, facaafamuun bokkaa boodaa "hammaan" dhangalaafamuu jalqabe; yeroo sana qamadii fi aramaan, yookaan ogeeyyii fi gowwoonni, walitti makkamanii turan.

"Baqa dhangala'aa Hafuura Waaqayyoo inni ulfina isaatiin lafa guutuu ifsiisu sun, hamma ummata hubannoo argate, isa muuxannoo isaaniitiin Waaqayyoo wajjin hojjettoota ta'uun maal akka ta'e beekan qabaannutti hin dhufu. Yommuu tajaajila Kiristoosiif of kennuu guutuu, garaa guutuun ta'e qabaannu, Waaqayyo dhugaa sana baqaqa dhangala'aa Hafuura isaa isa madaa hin qabneen ni mirkaneessa; garuu kun, yeroo kutaan guddaan waldaa Waaqayyoo wajjin hojjettoota hin taane, hin ta'u. Yeroo ofittummaa fi of gammachiisuun akkas ifatti mul'atan, Waaqayyo Hafuura isaa dhangalaasuu hin danda'u; yeroo hafuurri tokko aangoo qabaatu, inni jechootaan ibsame yoo ta'e deebii Qaa'iin sana ni ibsa,—'Ani eegdota obboleessa kootii ree?' Yoo dhugaan yeroo kanaa, yoo mallattooleen karaa hundaan baay'achaa jiran, kanneen xumuri waan hundumaa akka dhihaate dhugaa baasan, humna warra dhugaa beekuu isaanii himatan keessa rafee jiru kakaasuuf gahaa hin taane, yeroo sana

ijaartota isaanii mul'isuuf ijaaraman. Ijaarsaawwan kun ol ka'aa, ammas caalaatti ol ka'aa turan; keessaa isaaniittis meeshaan baay'ee gatii guddaa qabu itti fayyadame. Warri ijaarsaawwan kana qaban, 'Akkaataa akkamii keessatti Waaqayyoon caalaatti ulfeessuu dandeenya?' jedhanii of hin gaafatan turan. Gooftaan yaada isaanii keessa hin turre.”

“Ani yaade: ‘Yaa warri akkasiitti qabeenya isaanii hojii irra oolchaa jiran kun karaa isaanii akkuma Waaqayyo isa arguutti arguu danda’anii! Isaan gamoo guguddoo ulfaatoo walitti qabaa jiru; garuu karoorsuunii fi mala qopheeffachuun isaanii fuula Bulchaa koonyaa maraa duratti akkam gowwummaa dha. Isaan humna garaa fi sammuu isaanii hundaatiin akkamitti Waaqayyoon ulfeessuu akka danda’an hin qoratan. Isaan waan kana, dirqama namaa isa jalqabaa ta’e, irraa ija isaanii balleessaniiru.”

“Akkuma ijaarsaawwan ol dheeroon kun ol ka’anitti, abbootiin isaanii of tuulummaa hawwiidhaan guutameen gammadan; maallaqa of gammachiisuufii fi hinaaffaa ollaa isaanii kakaasuuf itti fayyadaman qabaachuu isaaniitiif. Maallaqni isaanii akkasitti keessatti galchan keessaa baay’een isaa hacuuccaa irraa, hiyyeeyyii caccabsanii miidhuu irraa argame ture. Isaan samii keessatti herregni hojii daldalaa hunda tokkoon tokkoon isaa akka qabamu dagatan; waliigalteen jal’aa hundinuu, gochi gowwoomsaa hundinuu, achi keessatti galmaa’eera. Yeroon tokko dhufaa jira; yeroo sana keessatti namoonni gowwoomsaa isaanii fi of tuulummaa isaanii keessatti bakka tokko ga’u; Gooftaan achii akka isaan hin darbine hin eeyyamu; isaanis obsa Yihowaaaf daangaan akka jiru ni baratu.”

“Mul’anni itti aansee na duratti darbe balaa ibiddaa ture. Namoonni ijaarsota ol dheeraa fi akka ibidda hin qabneetti yaadaman ilaaluudhaan, ‘Isaan guutummaatti nagaa qabu’ jedhan. Garuu ijaarsi kun akka lafa dibataa irraa hojjetameetti ni gubate. Mashiinonni ibidda dhaamsan badiisa sana dhaabuuf homaa gochuu hin dandeenye. Hojjettoonni ibiddaa mashiinota sana hojjechiisuu hin dandeenye.” Testimonies, jildii 9, 12, 13.

Waldaan Adootistii erga Fuulbana 11, 2001 battalumatti kutaa akka kanaa addunyaa irraa dhoksuuf yaalte. Kun akkamitti waa’ee Magaalaa New York, fi gamoowwan ol dheeraa garmalee ta’an kan matooriin ibiddaa ibidda itti aanu dhaamsuu hin dandeenye miti ta’uu danda’a? Akkaataa raawwii akkasitiin booda, kutaan akka kanaa barreeffamoota Waldaan Adootistii raajittiin tokkoon barreeffaman jedhee amanutii keessaa baay’ee ifatti akka labsamu hin taane akkamitti?

Dhufaatii roobaa boodaa kan mallattoo dhufaatii “falmiin” raajii ta’e sanaa, fincila dhumaa Adventiizimii illee adda baasa; achittis isaan dubbii ifaa fi salphaa ishee mataan isaanii akka raajittii haftee sanaatti beekan guutummaatti ni didu.

“Seexanni... yeroo hundumaa wanta sobaa fuulduratti dhiyeessaa jira—namoota dhugaa irraa jal’isuudhaaf. Gowwoomsaan Seexanaa isa dhumaa dhugumaan ragaa Hafuura Waaqayyoo hojii irraa ala gochuudha. ‘Bakka mul’anni hin jirretti, sabni bada’ (Fakkeenya 29:18). Seexanni, amantaa ummata haftee Waaqayyoo ragaa dhugaa irratti qaban raasuudhaaf, karaa adda addaatiin fi ergamoota adda addaatiin ogummaadhaan ni hojjetta.”

“Testimonies-এর বিরুদ্ধে এমন এক ঘণা জ্বালানো হবে, যা শয়তানীয়। শয়তানের কার্যকলাপ হবে মণ্ডলীগুলোর মধ্যে এগুলোর প্রতিবিশ্বাসকে টলিয়ে দেওয়া; এর কারণ

এই: ঈশ্বরের আত্মার সতর্কবাণী, তরিস্কার ও পরামর্শ যদি মানুষ করা হয়, তবে শয়তান তার প্রতারণাগুলি আনয়ন করতে এবং আত্মাগুলিকে তার ভ্রান্তবিভিন্নম বঁধে রাখতে এতটা সুস্পষ্ট পথ পাবে না।” Selected Messages, book 1, 48.

Hidhamni raajii qamadii fi ashabboo lamaan isaanii iyyuu irratti raawwatame, fincila Hafuura Raajii irratti ka’een Fulbaana 11, 2001 jalqabe; fincilli kun xumura fincila suuta suuta guddachaa dhufe kan bara 1863 keessa Macaafa Qulqulluu irratti jalqabe agarsiise.

“Nuti akka sabaatti, lafa irra saboota hundumaa caalaa dhugaa duraan qabna jennee ni himanna. Kanaaf jireenyi fi amala keenya amantii akkasiitiin wal-simuu qaba. Guyyaan qajeelonni akka midhaan qaalii hidhamanii kuusaa samii keessatti walitti qabamanitti, hamoonni immoo akka aramaa ibidda guyyaa guddaa isa dhumaa sanaatiif walitti qabamanitti, amma nu irratti dhihaateera. Garuu qamadii fi aramaan ‘hamma haamaatti walumaan biqilu.’” Testimonies, jildii 5, 100.

Aadveentizimiin kutaan armaan gadi bu’an mul’ata boqonnaa kudha saddeet, lakkoofsa tokko hamma sadiitti raawwatama jedhee kallattiidhaan ibsu kutaa armaan gadii akkamitti tuffachuu danda’e?

“Amma egaa dubbii ani labse, jechuun Niiw Yoorkiin dambalii galaanaa guddaadhaan harcaafamti jedhuu? Kanaa ani yoomiyyuu hin jenne. Ani waanan jedhe, yeroo ani gamoowwan guguddoo achitti ol ijaaramanii, darbii irratti darbii ol kaafamanii argu, ‘Yeroo Gooftaan lafa akka cimaatti raasuuf ka’utti, wantoonni akkaan sodaachisan akkamii achitti ni raawwatamu! Achiis dubbiiin Mul’ata 18:1–3 ni guutamti’ jedheen ture. Boqonnaan kudha saddeettaffaan Mul’ataa guutuun isaa waa’ee waan lafarratti dhufu hundumaa akeekkachiisa. Garuu waan addatti Niiw Yoorki irratti dhufu ilaalchisee ani ifa tokko illee hin qabu; kan ani beeku garuu, guyyaa tokko humni Waaqayyoo garagalfamuu fi aggaragalfamuu isaatiin gamoowwan guguddoon achi jiran ni kufu. Ifa anaaf kenname irraa, badiinni addunyaa keessa akka jiru nan beeka. Jecha tokko qofa Gooftaa biraa, tuqaa tokko qofa humna isaa isa jabaa irraa, ijaarsaawwan gurguddoon kun ni kufu. Wantoonni sodaa isaanii yaadaan illee tilmaamuu hin dandeenye ni raawwatamu.” Review and Herald, July 5, 1906.

Dhimmi inni asitti ilaalchisee dubbachaa jirru, kutaan kun Fulbaana 11, 2001 irratti raawwatame moo hin raawwatamne jedhu miti; isaan guutummaatti raawwatamaniiru. Garuu dhimma keenya ilaalluuf yaadnu “falmiidha” yeroo sana jalqabame sana. Falmiin sun mala sirrii fi mala dogoggoraa irratti ture. Waldaan Adventistii bara 1863 keessatti seera kudha afur hiika raajii William Milleriin kennaman diduu jalqabde; amma immoo hamma sadarkaa isaatti guddatteetti jechuun, kitaaba qorannoo Macaafa Qulqulluu warra theologiaa Adventistiitiin barreeffame tokko bituu hin dandeesse, kan irra deddeebiin theologiaan Pirotistaantii gantuu fi Kaatolikii Roomaa hin deeggaramne. Bara 1863 irraa eegalee hanga 2001tti, har’as illee, mala duraan seerota William Miller kan hiika raajii bakka bu’ee ture sana, mala Kaatolikii Roomaa fi Pirotistaantii gantuutiin bakka buusan. “Falmiin” raajii yeroo Mul’ata boqonnaa kudha saddeet, lakkoofsota tokko irraa hanga sadiitti raawwatame jalqabe sun, mala dhugaa fi mala sobaa irratti ture.

Nuti borraa itti aanu keessatti “falmii” boqonnaa digdamii torbaffaa Isaayyaas sana ilaalu keenya itti fufna.

“Nu ofii keenyaan maal Kiristinnaa ta’uu isaa, maaltu dhugaa ta’uu isaa, amantii nu fudhanne maal akka ta’e, seerotni Macaafa Qulqulluu—seeronni aangoo isa hundumaa irra ol ka’aa irraa nuuf kennaman—maal akka ta’an beekuu qabna.” *The 1888 Materials*, 403.